



Bysterský zpravodaj

ČTVRTLETNÍK OBCE BYSTRÉ V ORLICKÝCH HORÁCH listopad 2008



www.obecbystre.cz

OBSAH:

- Z jednání obecního zastupitelstva
- Důležitá upozornění
 - správní poplatky
 - pronájem koupaliště
 - prodej vozidla Multicar
 - knihovna
 - volby 2008
- Stalo se...
 - Bysterská pouť
 - Pout'ový fotbalový mač
 - Fotbalový mač Sněžné X Bystré
 - Hasičské okénko
 - Stromky od „Škodovky“
- Okénko do historie
 - Bysterské kříže – díl první: Kříž U roboty
 - Knihovna v Bystrém
- Napsali jste nám
 - Můj koníček?
Toulám se historií
- Gratulace
- Pozvánky
 - Vánoční akce pro děti
 - Aerobic
- Kulturní kalendář

Z jednání obecního zastupitelstva

Zasedání zastupitelstva obce Bystré dne 13. srpna 2008

Zastupitelstvo obce Bystré:

I. schvaluje

1. Návrhy zvýšení nájemného dle kvót u vybraných obecních bytů

II. bere na vědomí

1. Obdržení dotace ve výši 180tis. Kč na výstavbu I. etapy chodníku v obci
2. Posezení k ukončení hasičské sezóny konané dne 27. 10. 2008

Zasedání zastupitelstva obce Bystré dne 17. září 2008

Zastupitelstvo obce Bystré:

I. schvaluje

1. Rozpočtové opatření za minulé období
2. Podání žádosti o dotaci na výstavbu II. etapy chodníku z programu MAS pohoda venkova
3. Výsadbu stromků dle uzavřené darovací smlouvy se ŠKODA AUTO a. s.

II. bere na vědomí

1. Uzavření partnerských smluv se Sborem církve bratrské a firmou Olešenka
2. Zaslání petice týkající se rušení místní pobočky na Českou poštu
3. Nabídku Sboru církve bratrské v Bystrém na spolupořádání akcí pro děti

Zasedání zastupitelstva obce Bystré dne 15. října 2008

Zastupitelstvo obce Bystré:

I. Schvaluje

1. Rozpočtové opatření za minulé období
2. Podání žádosti o dotaci na opravu vodojemu z POV v r. 2009
3. Podání žádosti o dotaci na rekonstrukci veřejného rozhlasu z DOS ROH v r. 2009

II. bere na vědomí

1. Plán na vypracování studií a projektů na: rekonstrukci hasičské zbrojnice, úpravu sportoviště „U roboty“, obecní kanalizace, sociálního zařízení v areálu koupaliště a inženýrských sítí v prostoru plánované výstavby

Důležitá upozornění

Správní poplatky 2008

Vážení spoluobčané, ve Vašich schránkách se objevují podklady pro zaplacení správních poplatků za rok 2008. Tímto Vás žádáme o zaplacení těchto poplatků nejpozději do 30.11.2008. V případě nějakých nesrovnalostí nás kontaktujte nebo navštivte v kanceláři OÚ v době úředních hodin.

Děkujeme za pochopení

za OZ Leoš Ševc

Pronájem areálu „koupaliště“ na sezónu 2009

Obecní úřad v Bystrém nabízí do pronájmu občerstvovací zařízení – kiosek na koupališti na sezónu léto 2009. Zájemci se mohou hlásit na místním obecním úřadě.

Prodej vozidla

OÚ Bystré se rozhodl odprodat vozidlo Multicar M25 s výsuvným žebříkem. Zájemce obdrží další informace na OÚ.

Knihovna

Knihovnu můžete navštívit **v těchto dnech, vždy od 16 do 18 hodin:**
listopad 6. a 20. prosinec 4. a 18.

Veřejný internet je přístupný v otevírací době knihovny, nebo po dohodě s knihovnicí paní Hradeckou č. p. 108.

Ve vývěsce knihovny také naleznete program kulturních akcí pořádaných Městským klubem Nové Město nad Met. Bližší informace pro zájemce poskytne paní Hradecká.

VÝSLEDKY VOLEB V BYSTRÉM - 17. a 18. října 2008

VOLBY DO ZASTUPITELSTEV KRAJŮ

1.	KSČM	32 hlasů
3.	SNK Evropští demokraté	16 hlasů
7.	Volba pro kraj	2 hlasy
13.	NEZÁVISLÍ	2 hlasy
33.	Sdružení pro republiku – RSC	2 hlasy
37.	SDŽ – Strana důstojného života	2 hlasy
47.	ODS	32 hlasů
48.	ČSSD	17 hlasů
50.	Koalice pro Královéhradecký kra	10 hlasů

zapsáno voličů: 194

vydáno 126 obálek, odevzdáno 125 obálek, platných hlasů 115

volební účast: 65%

VOLBY DO SENÁTU – 1. KOLO

1.	Ing. Jiří Surový	3 hlasy
2.	MUDr. Drahomíra Peřinová	9 hlasů
3.	JUDr. Miroslav Antl	23 hlasů
4.	Ing. Václava Domšová	56 hlasů
5.	Mgr. Vladimír Benák	19 hlasů
6.	Bedřich Chasák	5 hlasů

zapsáno voličů: 194

vydáno a odevzdáno 126 obálek, platných hlasů 115

volební účast: 65%

VOLBY DO SENÁTU – 2. KOLO

3. JUDr. Miroslav Antl 30 hlasů

4. Ing. Václava Domšová 60 hlasů

zapsáno voličů: 194

vydáno a odevzdáno 90 obálek, platných hlasů 90

volební účast: 46,39%

Stalo se...

Bysterská pouť

Letos připadla bysterská pouť na neděli 24. srpna, právě na den sv. Bartoloměje. Pouťové veselí však každoročně začíná o den dříve, totiž sobotní taneční zábavou. Tentokrát to bylo za hudebního doprovodu kapely Elastic.

Již v loňském roce jsme se rozhodli pojmout naši pouť o něco slavnostněji než bylo zvykem v uplynulých letech, a tak jsme na nedělní odpoledne připravili kulturní program.

Navzdory předpovědi, kterou jsme celý týden den po dni dychtivě sledovali, se počasí rozhodlo nás trochu potrápít a od rána nás zaléval srpnový dešťík, což vzhledem k produkci pod širým nebem nebyla úplně pěkná vyhlídka. Nicméně jsme se touto nepřízní nenechali zaskočit a doufali jsme, že ani návštěvníky neodradí. To se také vyplnilo, neboť se na naši slávu sešlo bezmála 200 lidí a ve 14 hodin mohl starosta p. Václav Drašnar zahájit úvodním proslovem vystoupení.

Hosté si vyslechli koncert kapely Senior band, která s velkým úspěchem vystupovala již při loňských oslavách. Pro letošní rok jsme navíc připravili pro diváky zpestření v podobě vystoupení mažoretek z Náchoda pod vedením Moniky Bergerové. Děvčat přijelo celkem na šedesát a ve třech skupinách předvedly vystoupení, s nimiž se účastnili letošního mistrovství ČR. Tam také všechny tři skupiny obsadily medailové pozice. A bylo opravdu na co se dívat!



A jaké by to byly oslavy, kdyby nebylo co k zakousnutí! Na rožni se točilo se selátko, grilovaná kuřátka a klobásky, které bylo možno dle chuti zalít některým ze 4 druhů pěnivých moků či jiných nápojů.

Na závěr pouti se u nás vždy koná fotbalové klání ženatých versus svobodných. Letošní rok přál oproti loňsku pro změnu ženatým, ale svobodní jistě nenechají nic náhodě a pečlivě se připraví na příští pouť k rázné odvetě.

Jak jsem zmínila již na začátku, počasí nás v letošním roce tak trochu vypeklo, ale nezoufáme a věříme, že v příštím roce si to vynahradíme a opět Vás budeme moci pozvat na pouť do Bystrého v Orlických horách.

Monika Drašnarová

Pouťový fotbalový mač Svobodní X Ženatí 24. 8. 2008

Tak jako každý rok i letos se konal tradiční mač svobodných a ženatých. Počasí spíše než srpen připomínalo spíše listopad. Celý den byl plný dešťových přeháněk a teplota se pohybovala kolem 10 stupňů. Přesto se našlo dostatek odvážlivců na to, aby si v dobré náladě zahráli něco jako fotbal. Přišlo se podívat i několik fanoušků, kteří mohli spatřit i několik pěkných fotbalových momentů a hlavně celkem devět gólů. Svobodní sice začali lépe a hned na začátku

vstřelili první branku, ale pak překvapivě vzali hru do svých rukou ženatí a mladým hráčům dali doslova za vyučenou. Utkání skončilo výrazným vítězstvím 6:3 ve prospěch ženatých.

Leoš Ševc

První ročník fotbalového mače Sněžné x Bystré 27. 9. 2008

Právě při pouťovém mači přišel jeden z hráčů s nápadem uskutečnit fotbalové utkání mezi sousedními obcemi. Sněžné tento fakt vzalo opravdu zcela vážně a na hřiště do Bystrého přijel opravdu silný tým včetně skupinky fanoušků. To Bysterští se dali tak akorát dohromady a na střídání měli pouhé tři hráče. Hned od začátku diktovali tempo hráči ze Sněžného a v první půli nastříleli čtyři góly a stav tak byl 4:1. Bystré sice již v první polovině začalo hru vyrovnávat, ale mnoho chybovalo v obraně a nedařila se ani koncovka. Navíc přišlo o jednoho z hráčů, který při jednom ze soubojů upadl tak nešťastně, že si způsobil menší otřes mozku a musel proto zavítat do nemocnice. Po přestávce domácí snížili jednou brankou, ale hosté přidali ještě dva góly a utkání tak skončilo 6:2. V druhé půli došlo ještě k dalšímu zranění, kdy další domácí si pro změnu zlomil palec na noze. Právě spousta tvrdých zákroků ze strany hostů dává otázku, zda-li uskutečnit další ročníky, když by mělo jít spíše o srandu a možnost si sousedsky poklábosit a ne po zápase léčit šrámy po nemocnicích.

Leoš Ševc

Hasičské okénko

Když jsem psal do minulého zpravodaje o skvělém umístění dorostenců na MČR, kde obsadili 2. místo, tak mi někdo řekl, že by družstvo mužů mohlo navázat na tento výkon dorostenců. V té době jsem se jen pousmál a odvětil jsem, že to není možné.

Letos se naše družstvo zaměřilo na postupové soutěže a dříve velmi oblíbenou Podorlickou ligu z větší části vynechalo.

Ve dnech 19. až 21. 9. 2008 se konalo MČR v požárním sportu družstev SDH v Přerově. Náš tým tam jel s přáním umístit se kolem pátého místa a prolomit dvě minulá 8. místa z předchozích MČR.

V pátek se začalo za chladného počasí tréninky požárních útoků, kde se našim poměrně dařilo. V podvečer pak proběhlo v centru města slavnostní zahájení a po večeři šla pak většina týmu na menší procházku městem a pak hned do hajan.

Sobota nás přivítala zataženou oblohou, občasným deštěm a hlavně bylo velmi chladno. Ráno začali běhy 100m s překážkami jednotlivců v kategorii mužů. Po prvních pokusech jsme na tom byli dosti špatně, neboť se většině první pokus nezdařil. Jen náš nejlepší závodník Petr Mařan byl po prvních pokusech na 1.místě s časem 15:93s, což povzbudilo zbytek týmu do druhého kola a téměř všichni zaznamenali zlepšení. Celkový součet po druhých pokusech nás vynesl na krásné čtvrté místo, což byla velmi výhodná pozice do dalších disciplín s ohledem na to, že jednotlivci patří k naší slabině. Shodné místo patřilo i našemu nejlepšímu jednotlivci.

Odpoledne se rozjeli za stále chladného počasí pokusy ve štafetě 4x100m s překážkami. Naši se startovním číslem 13 přihlíželi výborným pokusům soupeřů, kdy padaly časy hluboko pod 60 sekund. B štafeta se rozběhla jako první a podala opravdu bezchybný výkon a na rychlém povrchu dosáhla času 60:73s. Svůj pokus poté naplno rozběhla naše silnější štafeta a dosáhla neuvěřitelného času 57:93s. Tento čas nás katapultoval na 3. místo v této disciplíně a v celkovém pořadí jsme se shodným bodovým skórem dělil o 3. místo. To byla pro celé družstvo velká výzva, když před námi byla naše nejsilnější disciplína – požární útok. Celý tým se pak večer šel odreagovat do „Kozlovny“.

V neděli pak přišel den D. Počasí stále stejné, a tak byli všichni nabalení do poslední chvíle před vlastními pokusy. Požární útoky jsou vždy velkou loterií, a to hlavně proto, že nejsou žádné druhé pokusy jako u předchozích disciplín. Náš tým šel do této disciplíny naplno a předvedl nádherný pokus. Jednotný stroj nedával příliš vyniknout, a tak bylo vše o nástřících. Časomíra se u našich zastavila na rovných 28:00s a znamenalo to 1. místo. Nastali bouřlivé oslavy, neboť v celkovém pořadí nás to vyneslo na 2. místo a opravdu chybělo jen maličko a mohla být i medaile nejcennější.

Při vlastním vyhlášení jsme pak byli velmi poctěny tím, že nám soupeři sportovně popřáli a tak trochu nechápajíc se divili, jak vysoko se naše družstvo na tomto MČR vyšplhalo a favoritům doslova vypálilo rybník. Oslavy pak nebrali konce a na druhý den si pak většina musela vzít dovolenou....

S odstupem času si pak všichni uvědomili, že tento úspěch bude nesmazatelně zapsán do historie SDH Bystré a díky stejnému umístění dorostenců na MČR se pro tento rok stáváme nejúspěšnějším sborem v celé České republice.

6. října nás pak poctil svou návštěvou hejtman Královehradeckého kraje Pavel Bradík, který dnes už bohužel tuto funkci nevykonává. Obě družstva pohostil na chatě Bedřichovka v Orlickém Záhoří a předal všem drobné dary.

Sezóna byla ukončena poslední soutěží 25. 10. 2008 v Širokém dole na memoriálu V.I.Lenina, kam tradičně naši zajíždí od počátečního ročníku. Pravda je, že zde je konkurence natolik silná a vlastní soutěž natolik atypická, že dosáhnout zde nejvyššího stupínku je velmi těžké. Letos se našim pokus nezdařil a po prostřiku na jedné ze sklopek jsme skončili v polovině výsledkové listiny z celkového počtu více jak 120 družstev .

Ještě tentýž večer se uskutečnilo slavnostní ukončení letošní úspěšné sezóny a při přátelském posezení týmů dorostenců a mužů se všichni dobře bavili. Za velmi dobré výsledky přišel poblahopřát starosta obce a starosta okresního sdružení hasičů. Vedoucí týmů předali svým svěřencům upomínkové dary.

Na závěr mi dovozte, abych jménem svým i celého obecního zastupitelstva poděkoval všem hasičům, kteří se podíleli na výborných výsledcích v letošní sezóně a naši malou obec tím proslavili.

Leoš Ševc

Stromky od „Škodovky“

Koncem léta přišel Josef Novotný s návrhem, zda-li by se naše obec nechtěla zapojit do projektu společnosti Škoda Auto a. s. „**Za každé prodané auto v ČR jeden zasazený strom**“. Automobilka tím chce upozornit na své aktivity v oblasti ochrany životního prostředí a snižování emisí CO2. V roce 2008 tak bude v ČR vysázeno 66806 sazenic stromů. Mezi prioritní lokality realizace projektu patří regiony, kde má společnost Škoda Auto výrobní závody a ke kterým mají její zaměstnanci bližší vztah. Mezi preferované projekty patří např. zalesnění území ohrožené erozí, sesuvem půdy nebo oddělovací obytné zóny od rušných komunikací.

Byl tedy vypracován projekt, který počítal s výsadbou 150 javorů a 150 dubů na osm lokalit v obecním lese. Cílem projektu bylo zvýšit zastoupení listnatých dřevin na klimaticky náročných stanovištích, kde smrk v posledních letech mnohdy vykazuje zhoršený zdravotní stav. Po vyřízení nutných formalit pak naše obec obdržela dar ve výši 9000,- Kč. Zbylé prostředky z nákupu sadebního materiálu byly investovány do plastových chráničů sazenic.



Samotná výsadba a instalace plastových chráničů sazenic proběhla v sobotu 18. října za pomoci obecních pracovníků, manželů Bartošových a Josefa Novotného. Společnost Škoda Auto a. s. má snahu zapojit do výsadby stromů v rámci této akce i zaměstnance ze svých závodů. Zájem zaměstnanců automobilky očekávaný vedením společnosti se však nekonal, proto se do sázení mimo výše jmenovaných zapojili přímo dva organizátoři celého projektu z Mladé Boleslavi. Ti dorazily už po deváté hodině až z Prahy a dokonce s vlastními motykami.

Výsadba za pěkného počasí proběhla úspěšně a nyní si jen můžeme přát, aby stromky zdárně odrůstaly. Na závěr se patří poděkovat společnosti Škoda Auto a. s. za poskytnutý dar.

Jan Bartoš

Okénko do historie

Bysterské kříže

ÚVODEM:

Ještě v roce **1970** uvádí bysterská kronika, že „v naší obci máme čtyři pískovcové kříže, a to dle farní kroniky:

✠ první kříž za Matyskovými při cestě ke Kounovu, který dala postavit Anna Andršová, vdova po Antonínu Andršovi, rolníku z čp. 18, vysvěcen byl 14.6.1891,

✠ druhý kříž na Skalce nechal postavit zdejší starosta Jan Marek (statecký) z čp. 11 roku 1894,

✠ třetí kříž v návsi, k jehož postavení dal podnět farář Barviř. Dělal se sbírka v obci. Stál 95 zlatých. Byl postaven 1895. Dle hasičské kroniky se lípy u tohoto kříže sázely 28.10.1919 při slavnosti k prvnímu výročí naší samostatnosti,

✠ čtvrtý kříž u kostela, dle farní kroniky, byl už v roce 1767, a to dřevěný, pozdější kamenný byl postaven roku 1881 a dne 15. srpna posvěcen. Nechala jej postavit bysterská obec nákladem 135 zl. Jsou na něm sochy Nanebevzetí Panny Marie a Jana Evangelisty. Lípy byly sázeny podle školní kroniky při slavnosti dne 10. května 1881.“

Tři z těchto čtyř křížů najdete v Bystrém i dnes. Vlastně se zde nachází ještě jeden, ale ten Bystrému nepatří. Jak je to tedy s těmito památkami? Začněme dnes s tím „nebysterským“, v dalších číslech Zpravodaje se můžete těšit na dokončení dnešního článku i na povídání o ostatních křížích.

Díl PRVNÍ:

KŘÍŽ U ROBOTY (NA ROBOTĚ)- 1. část



Druhý díl obecní kroniky přináší jen základní údaje: Kříž na památku zrušení roboty byl postaven roku 1850, byl tehdy dřevěný s plechovým obrazem Ukřižovaného a pod ním, s rovněž plechovým obrazem matky Boží. Teprve v letech osmdesátých postavila obec ohnišovská dnešní kříž. Po zrušení roboty však občané ohnišovští slavnostně na tomto místě v jámě zakopali robotní nářadí a potom byly zasazeny 4 lípy. Dle kroniky ohnišovské obce Bystré, Janov, Bačetín a Kounov každá zasadila po jedné lípě, Ohnišov, poněvadž dal kříž, žádnou nezasadil.

Podle farní kroniky stával dřevěný kříž s plechovým Kristem na hranicích obce Bystré a Ohnišov od dávných dob. Protože již byl velmi sešlý, rozhodly se obě obce, že postaví nový dřevěný kříž, a písemně se zavázaly, že se budou společně starat o jeho udržování a v případě potřeby i znovuzřízení. Dále byl podle farní kroniky kříž obnoven 2. srpna 1850 na paměť zrušení roboty.

Hasičská kronika (psaná od roku 1886) uvádí, že robotní kříž byl postaven a posvěcen při slavnosti roku 1848 na památku zrušení roboty. Do jámy pod křížem byly údajně naházeny věci, se kterými museli rolníci robotovati – vidle, hrábě, kosy, lopaty, motyky apod.

Roku 1908 se tu konala veliká slavnost selské mládeže – šel veliký průvod v národních krojích a na koních i z jiných obcí (až z Nahořan) s ozdobenými vozy. Na slavnosti promluvil Lad. Koldert z Ohnišova.



Památná deska byla v roce 1971 již několik let rozbitá. Nějací uličníci ji asi použili za terč – naproti je hřiště. Tehdejší ředitel školy VI. Sedláček střepey posbíral a uložil do školy. Desku už opravit nešlo. Na spodní straně byl nápis: „Věnován od obce Ohnišova ke cti a chvále Boží na památku zrušeného poddanství r. 1848. Obnoven v r. 1871.“

Na vrchní straně je tento nápis: „Věnován od obce Ohnišova na paměť zrušení roboty r. 1848. Obnoven L.P. 1908.“ Tento nápis na kříži najdete i dnes (2008).



Přestože se historické prameny v přesné dataci trochu rozcházejí, jisté je, že roboty byla v roce 1848 zrušena a tato událost byla připojena ke kříži, který tu zřejmě stával již dříve. Od té doby je tedy nazýván „robotní“, „Na robotě“, či „U roboty“. Obecní kronikavýpraví ještě jeden příběh, který se k tomuto kříži váže. Ten si ale necháme až na příště!

A pokud by vás zajímaly i podrobnosti o zrušení roboty v našem okolí, doporučuji Vaší pozornosti Přílohu ke kronice Boženy Čtvrtečkové, díl první, strana 52 a dále. Kniha je v obecní knihovně.

Petra Poulová

Knihovna v Bystrém

Dům čp. 88 je běžně označován jako „škola“, popř. „bývalá škola“, protože zde v letech 1886 – 1977 fungovalo vzdělávací zařízení. Dnes se v budově nachází místnost SPOZu (konávají se tu volby, setkání důchodců, vítání občánků a různé přednášky), sklad Osvětové besedy a hasičská klubovna. V přízemí je k dispozici menší tělocvična a sociální zařízení, které bylo v roce 2000 kompletně zrekonstruováno a je využíváno i při větších akcích v obci.

Ještě jeden „kout“ zatím nebyl zmíněn – od roku 1989 zde sídlí bysterská knihovna. Z její dlouhé historie si připomeňme několik zajímavostí:

※ Knihovna v Bystrém byla založena už v roce 1932.

※ Dlouhé roky spravoval knihovnu pan Josef Lejsek z čp. 118, který půjčoval vždy v neděli po kostele zhruba od 10 do 12 hodin. V zimě byl celý promrzlý. V prosinci 1965 zemřel a správcovství bylo formálně předáno Věře Hejzlarové. Tak se dostal k půjčování knih Lubomír Hejzlar z čp. 108, její manžel, který byl synovcem pana Josefa Lejska. Knihovna se tehdy nacházela v místnosti OÚ v čp. 110, dnes je tu pracovna sestry. Tenkrát tam nebyly dveře k lékaři a místnost lékaře patřila k bytu Martinkových (dnes dvě místnosti OÚ).

※ V té době se zavedla nová evidence knih, aby se mohly vyřadit jak knihy zastaralé, tak i ty zakázané. Z rychnovské okresní knihovny pana Hejzlara zapracovali a on už evidenci dokončil sám. Toto přečíslování je platné dodnes. Knihy kupoval MNV, dnes je kompletní přírůstkový seznam uložen v knihovně v Dobrušce.

※ V listopadu 1973 byla knihovna přemístěna do obecního (čp. 107) do místnosti, která je dnes součástí bytu Duškových a do které vedly zvláštní dveře přímo z chodby naproti schodům.

※ Obecní knihovna se asi na podzim 1989 začal rekonstruovat, a tak změnila knihovna opět prostory - tentokrát se stěhovala do bývalé ordinace dětské poradny (ta se až později dostala na poštu) a později klubovny SSM (před rokem 1980) v budově školy. Tam je knihovna dodnes.



※ V Dobrušce funguje Městská knihovna a její součástí byla „středisková knihovna“, zvláštní oddělení, které mělo v devadesátých letech k dispozici na 4 000 svazků. 11.11.1983 je evidován první vypůjčený soubor ze střediskové knihovny. Knihovnick si sám vybíral jednou do roka 60 ks knih najednou a nechal je na vsi po dva roky, takže bylo stále k dispozici na 120 zapůjčených knih. V současné době se vybírají 2 – 3x do roka soubory asi o 60 knihách. Dle potřeby současná knihovnice Ivana Hradecká osobně zapůjčí konkrétní knihy v Dobrušce i ze souboru pro Městskou knihovnu v Dobrušce – povinnou četbu, oblíbení autoři...

※ Poslední nová zapsaná knížka v bysterské knihovně je Bermudský trojúhelník od Ivana Skály z roku 1982.

※ Najdete tu i oba díly Přílohy ke kronice, které v sedmdesátých letech zpracovala paní Božena Čtvrtečková, bývalá kronikářka obce.

※ Dlouholetý správce knihovny pan Lubomír Hejzlar předal v září 1997 vládu nad tímto královstvím své dceři Ivaně Hradecké z č.108. Vypůjční doba zůstává po léta beze změn: už pan Hejzlar půjčoval ob týden ve čtvrtek (to byly i na obci úřední hodiny) od 16 do 18 hodin.

A jak vypadá knihovna dnes?

Knihovnu spravuje nadále Ivana Hradecká, která trvale bydlí v čp. 108. Čtenářům je knihovna k dispozici každých čtrnáct dní ve čtvrtek vždy od 16 do 18 hodin.

Během roku 2006 byla uzavřena smlouva o vybavení místní knihovny výpočetní technikou s připojením na internetovou síť. Projekt Internetizace knihoven Královéhradeckého kraje měl rozpočet skoro 6 miliard korun, byl dva roky odkládán a zapojilo se do něj v první vlně 89 knihoven kraje. Byl financován z prostředků EU prostřednictvím krajského úřadu a měl umožnit občanům obce přístup k těmto médiím. V červnu 2006 byl počítač dodán, v prosinci pak došlo k jeho připojení na internet, který mohou občané obce využívat zdarma. Nejprve byl počítač v zadní místnosti, ale aby se v zimě mohlo topit, byl přesunut do přední. Mimo vypůjční dobu je možno přijít na internet i jindy - po dohodě s knihovnicí.

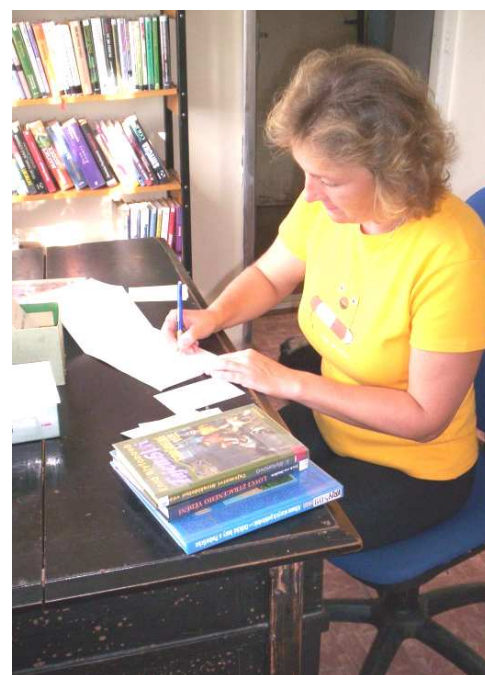
Knihovna má v současné době ve svém fondu 1674 kusů knih, z toho 230 literatury naučné a 1444 beletrie. Během roku 2007 byly naší knihovně zapůjčeny ještě 3 soubory knih z Dobrušky (celkem 190 knih).

V současné době už asi druhým rokem probíhá revize všech knih v obecních knihovnách. Pracovnice Městské knihovny v Rychnově nad Kněžnou knihy z obecní knihovny odvezou do Rychnova, přehodnotí jejich stav a doporučí obecnímu úřadu knihy k likvidaci či odprodeji, případně si po domluvě vyřazované knihy nechávají přímo v Rychnově. Naše knihovna by měla přijít na řadu začátkem roku 2009. Určitě dojde ke snížení počtu knih a tím vznikne možnost vylepšit prostředí v naší místní knihovně.

Knihovna nabízí až 4 studijní místa s jedním počítačem s připojením na internet. Internet v knihovně využilo v loňském roce 147 čtenářů, celkem bylo registrováno 15 stálých čtenářů, z toho šest do 15 let. Ti uskutečnili 257 návštěv a vypůjčili si 448 knih.

Nechcete jejich řady rozšířit a přijít se také podívat? Tak do školy, po schodech nahoru a doprava!

*Petra Poulová (kronikářka)
Ivana Hradecká (knihovnice)*



Napsali jste nám...

Můj koníček? Toulám se historií....

Zabývám se již řádku let rodopisem a sestavuji rodokmeny. K tomu musím zvládnout určité věci nutné při pátrání. Jednou ze základních je orientace v různých písemnostech. Věda zabývající se rody se jmenuje genealogie. Je základem k pátrání po předcích.

Při pátrání musíte pátrat nejen v matrikách, což jsou knihy s denními záznamy o narození, ale i starší svazky, kterými jsou Knihy narozených, Knihy zemřelých, různé pozemkové knihy jako Katastry a české bernictví, Knihy kšaftů, Knihy sirotčí apod. Neméně zajímavé jsou

Urbáře, *urbariární registra*, (Urbar, Urbar Register něm. ze střhn. urbor, -bur, -ber, -bar), které znamenaly výnos z pozemků.

Jsou jedny z nejdůležitějších pramenů pro poznání dějin panství, jednotlivých obcí a zároveň podávají obraz o stavu poddaného obyvatelstva. Jde vlastně o soupisy vrchnostenských důchodů a požitků (robot, příjmů peněžních a naturálních) z poddanských usedlostí. Rovněž se jim říkalo **Knihy**, či **Rejstříky úroční**. Tyto knihy, vedené vrchnostenskými úřady, přinášely údaje o rustikálním (poddanském) hospodářství pro celé panství či statek. Výměra dominikální (vrchnostenské) půdy se neuvádí, většinou však bývají popsány sídla, kostely, hrady, zámky, panské budovy a vrchnostenské dvory, jakož i přiloženy opisy listin a jiné písemnosti. Tyto popisy panství nebyly nezbytnou součástí urbářů, i když tvořily ucelené bloky.

Jejich smysl byl především v tom, aby bylo zjevné, že domínka, aby mohl prosperovat, potřebuje důchody z rustikálu v té konkrétně urbářem stanovené výši. Prostě a jasně – kolik má být splaceno daní pro feudála.

Pramenem podobným urbářům, někdy k nim zahrnovaným, jindy přísně oddělovaným, jsou tzv. **Výběřčí rejstříky** - seznamy skutečně odvedených platů, dávek a odpracovaných robot.

Nejstarší urbáře vznikaly na našem území kolem poloviny 13. století na základě dílčích seznamů, listin, tradic a výpovědí svědků. Edici deseti nejstarších urbářů vydal před více než sto lety J. Emler a zahrnuje urbáře pražského biskupství z r. 1290, kláštera v Roudnici z r. 1338, kláštera v Pohledu ze 14. stol., chotěšovský urbář z r. 1367 a ostrovský z r. 1388, pražského arcibiskupství po r. 1390, břevnovský z r. 1406, strahovský z r. 1410, probošství kostela pražského, urbář zbraslavský z r. 1342 a berní rejstřík arcibiskupství pražského z téhož roku.

Požitky (úrok neboli rentu) platívali poddaní většinou dvakrát ročně na sv. Jiří (sv. Jana) a sv. Václava, či sv. Havla (odtud **ourok svatojiřský**, **ourok havelský**), výjimečně i v jiných termínech. Zpočátku převažovala renta naturální, později peněžní, a písemná evidence se stala nezbytnou. Při každé změně poměrů se pořizovaly pak nové urbáře. Z urbářů se vyvinuly později vesnické pozemkové knihy.

Urbáře bylo možno rozdělit na dvě skupiny: Jednak to byly urbáře uvádějící **komplexní seznam poddaných v rámci jednotlivých vsí a rycht panství, rozpis jejich držby a platů**, zatímco do druhé skupiny patřily souhrnné urbáře, uvádějící celkové povinnosti poddaných v jednotlivých vsích či rychtech.

Z některých urbářů se dodnes zachovala jen torza, jinde jsou uloženy jen opisy, respektive výtahy. O existenci některých urbářů svědčí jen zprávy v městských a pozemkových knihách, či novodobé edice z posledních 100 let, které byly zpracovány v době, kdy tyto urbáře nebyly ještě neznámé.

Vývojově nejmladší podobou urbářů jsou tzv. **Urbariální fassé**, které měly být vyhotoveny vrchností za vlády Marie Terezie r. 1771 s cílem připravit obecnou úpravu urbariálních poměrů v zemi. Ve skutečnosti v Čechách bylo zpracováno jen několik málo nových urbářů. Zato na Moravě byly v letech 1775 - 1776 zpracovány fassé pro všechny panství v zemi.

Urbáře jsou většinou součástí archivů panství, patrimonií. Jsou uloženy buď v oblastních nebo i v okresních archivech. Několik urbářů z našeho území se nalézá i v zahraničních archivech: Rakouský státní archiv (urbáře panství Trutnov z l. 1545 a 1599), lichtenštejnský archiv ve Vaduzu (Moravská Třebová z r. 1548, Zábřeh z r. 1656).

V zápisech různých knih se pak dovídáte, kdo byl **domkář, chalupník, sedlák, bezzemek** atd. Jedná se o velikost jmění, gruntu – majetku. V dřívějších dobách byly jiné míry než ary, hektary a metry. Přináším tedy popis takových jednotek. Základní plošnou mírou u nás byl

Korec (také uváděný „štrých“) v berní roli byl korec výsevku. Mohl být zarovnaný (míry sháněné) nebo vrchovatý. Rozdíl byl dvě čtvrcer neboli jedna osmina normálního (sháněného) zemského korce. Rozdíly byly větší či menší ve všech oblastech země.

Podobně i v Německu se lišila velikost **jitra** (Morgen). Kolísalo mezi 25 až 38 ary. To je tedy dost veliký rozdíl. **Anglické jitra** (acre) mělo 40,5 aru. **Jitro rakouské a saské** se rovnalo dvěma průměrným německým jitrům. Tak německé jitra odpovídalo našemu korci, zatímco dva korce české byly do jednoho rakouského jitra.

Korec má tedy 800 čtverečních sáhů vídeňských (28,7732 aru). Jak velký byl korec staročeský, tj. normální korec zemský míry pražské? Je to dost nesnadné zjistit. Staročeský korec obsahoval 8112 čtverečních loket českých neboli 3 plošné provazce po 2704 loktech českých. Držíme-li se převodů úředních tak 1 loket vídeňský = 0,77758 m a 1 loket český = 0,7622718 loket vídeňský, vypočítáváme, že **staročeský korec rovnal se ploše 28,496 arů**. To znamená, že by měl 792,3 vídeňských sáhů a byl menší než 800 sáhů, tj. polovice vídeňského jitra.

V každé rychtě, městě na úřadě byl písař, který zapisoval do Pozemkové knihy a ostatních svazků.

Pozemkové knihy obsahovaly tyto základní druhy zápisů:

- Základní zápisy - *zápisy z oblasti práva obligačního, dědického (testamenty), rodinného (svateb. smlouvy, nároky sirotků)*
- Doplnující zápisy - *zápisy pomocné (přehledy zbývajících plateb, soupisy dluhů, inventáře, pozůstalosti, atd.)*

Pozemkové knihy někdy obsahují i zápisy, které tam svou povahou nepatří - např. hospodářské instrukce (povinnosti poddaných), platy farářům, poplatky při pozůstalostním řízení, výpisy z urbářů, seznamy konšelů a obecních starších. Někdy jsou zahrnuty i zápisy sporů (jak majetko-právních, tak i trestně-právních). V některých případech na konec knihy přiřazen rejstřík, buď podle jmen (zejména křestních - příjmení či příjmi jsou používány výjimečně na rozdíl od matrik), nebo podle jednotlivých statků a vsí. Například, jeden můj předek se nejmenoval Jan Duška, ale Jan Vrzák. Ikdyž byl Duškou, nikdo jej tak neoslovoval. Jiný byl zase Vobeckej... Protože ve vsi jich bylo víc stejného jména příjmení, tak aby se to ani v knihách „ouředních“ nepletlo.

Zápis v pozemkové knize byl pouze svědectvím o provedeném zákupu. Je třeba poznamenat, že kupní smlouvou se rozumí nejenom odprodej statku cizí, nepřibuzné osobě, ale i dědická posloupnost a převod usedlosti na syna (zetě) ještě za života odstupujícího hospodáře. Vlastnické právo přecházelo na kupujícího **již uzavřením kupní smlouvy**, nikoliv zápisem do knihy. Navíc se nedá říci, že by zpočátku existovala právní povinnost zápisu. To koresponduje třeba s letitými zvyky na Blízkém Východě dodnes – platí plácnutí ruky. Princip obligatornosti získává tedy všeobecnosti až v dalších stoletích.

Přesto vedení pozemkových knih bylo v mnoha případech nepravidelné a nedůsledné. Někdy se vyskytla ve vedení knih i mezera jedné nebo dvou generací. Stávalo se, že převod usedlosti nebyl do knihy vůbec zapsán, například v případě přechodu z otce na syna. V mnoha případech byly zapsány chybné skutečnosti a bývaly opravovány buď škrty nebo novými opravnými zápisy.

Jádrem zápisu jsou základní převodní náležitosti. Těmi se také zabývali i orgánové Pozemkového fondu ČR neblahé paměti, při rozhodování o restitučních nárocích.

Patří sem **datum**, ve starší době podle jednotlivých svátků svatých, podle výročních soudů, v novější době se dny v měsíci již číslují. Zápis se konal se souhlasem vrchnosti, a proto se na tuto skutečnost většinou pokazuje ("... se svolením"). Po zápisu **jména nabyvatele** ("Franz Vávra...") se dále uvádějí odvolávky na kupní smlouvu (**smlouva trhová**), úmrtí hospodáře ("... po nebo. Janu Vávrovi, jakž on sám držel"), či jiný způsob odprodeje. Následoval popis

usedlosti ("...grundt s rolí") a příslušenství. Dále se uvádí **záznam o ceně** (až do konce 18. stol. se ceny nemovitostí počítaly v míšenských kopách, na Moravě v rýnských zlatých), **závdavku** (platbě v hotovosti: "... na tu summu trhovou zavdal....") a **splátkách** (vejrunk - "zbytek ročně po 15 kopích začna o nejbližším soudě přístím...").

Následoval **soupis závad** na nemovitosti - dluhů, nesplacených splátek, dědických podílů. V případě předání statku dospělému synovi stárnoucím hospodářem je součástí zápisu **poznámenání o výměnku** pro odstupujícího hospodáře. Patřily sem zápisy služebností, zástavního práva, práva předkupu atp.

Závěrem někdy se uváděla klauzule záruky řádného hospodaření a jména svědků.

Na tyto základní skutečnosti navazují zápisy postupného splácení s uvedením data (roku), částky, jméno věřitele, kolik zbývá doplatit (ne vždy).

Knihy nejčastěji vedla vrchnost, v případech severních Čech i jednotlivé obce - obecní rady. Při bádání v minulosti svého rodu přináším doslovný příklad písemnosti z roku 1783. Je jím smlouva trhová.

Smlouva trhová na statek selský v obci Čánce č. 4 („dříve rodině Dušků, nyní Pavlíků náležející“ píše v roce opisu 1904 můj předek Josef Duška - písmák Josefovský a muzejník Jaroměřský).

Léta 1738 dne 26. máje stala se smlouva zcela a dokonala mezy osobamy totiž Janem Vrzakem strany jedné a Matějem synem jeho kupujícím strany druhé a to na takový způsob, za takovou koupi smluvenou na Janovy zeti svému dobrovolně postupují.

Za sumu totiž 700 kop grošu míšeňských, na kteroužto sumu zavdati mu 300 kop grošu avšak ale po rozdílně, hned při potvrzení smlouvy 200 kop, totiž třetí sto při purkrechtu, po 10 kopách skládati povinen bude, purkrecht pak ale dávkově k té živnosti, klisny se všemi potřebami 3, z Jedni prodávající sobě vymíňuje za říbě 10 zl., vůl tažní 1, krávy 2, ovce 6, svině plemenice 1, houser panský 1, husa 1, slepice 6 kusů, vůz kovaný s potřebami 1, pluhy s potřebami, brány 2, brány s železnýma hřebíkami 3 páry, řetězy velký 2, malý 1, kladní sekera 1, ruční 1, vidle sní 2, mrvní 2, nebosis zlostní 1, motyka 1, lopaty ruční 1, ruční kolečka 1, 1 měděnec v kamnech, 1 kotel prací, k společnému užívání 1, 1 řezačka s pořízem, 1 stůl ve světnici, 1 moučnice pro vysypání mouky, sudy pro zelí 2, kád' pro vodu 1, korba na vůz 1, sáně 3, obyčí na ozim setého: pšenice po devíti korcích, žita po 11 strychách, ječmena po 12 strychách, ovsa po 9 strychách, hrachu po 1 strychu, ztoho všeho prodávající vymíňuje, totiž pšenice třetí díl, hrachu polovici, jakož i na sadě a na zahradě třetí díl, tj. na jedno sklýzení si vymíňuje, vejměnek na léta budoucí sobě vymíňuje tento: chalupu přes dvůr s chlývem a kouskem průchodu k vyhrazení, a komoru pod srubem 1, a sadkem, který při ohrazení je, takový svej moci zanechává.

Vejměnek vejsevní při Kašparovy mezi na druhých honech vod obory 15 záhonů, natratích patnáct záhonů, vohrádku malou mezi struhami na zahradě v prostředku pro zelí a konopí štíry záhony, prosa kde hospodář set bude dva záhony přes celý hony, hrušku při drahách stojící společné užívání 1, úhor od sv. Jana převoraný do svatého Bartoloměje a zaseto do sv. Václava, to všecko bejti má jakož hospodář každoročně dva sáhy drv kdyby je kdekolyv koupil přivésti povinen bude, dvě krávy letním časem hospodař mezi svým dobyttem pásti má, zimního pak času vejmeník svou píci vychovavati bude.

Item dva věrtele pšenice, hrachu 1 věrtel, a 2 kopy grošu. Tento vejměnek prodávající až do smrti své i manželky své sobě míní, chalupu pak vejpsanou mimo roli a luk a sroubku svej moci zanechává. Kdyby pak ale s přátel některému do rukou přijíti měla, tehdy držiteli gruntu každoročně auroky svato-Jansky 30x, svatohavelského 30K odváděti povinen bude, však ale vsadku hospodář svému gruntu žebřík svodně postaviti má. Kdyby pak ta chalupa do cizích rukouch prodaji přišla teda hospodář držitel gruntu, který koupí přední právo míti má.

Mimo pak ty sumy svrchu psány Janovi bratru svému za dědictví 23 kop grošu a za říbě 26 zl. odvesti povinen bude. Item hospodář po smrti Janovy synu svému v rolích poloviční vejměnek pozustáváje do smrti, po smrti pak matky Jan i ze živnosti v tom vejměnku na

druhých honech od obory sedm záhonu na tratích též při mezi ležící sedm záhonu na proutku vedle Krejzlovy meze 5 ½ zahonu, na zahradě dva záhony, na malý vohradě hořejší strany vodrole až pod stranku seno do svat. Jána sklýzeno byti má, otava držeti gruntu připadovati ma.

Když oboji strana Vrchniho pana hejtmana vo milostive potvrzeni toho žada.

Stalo se u přítomnosti oboji strany:

Otce Jana Vrzaka prodavajiciho

Jana Dušky kupujiciho

Strany druhé Matěje tu koupi postupujiciho a Jana bratra Jeho u přítomnosti jeho svolujiciho

Josefdský písař.

Na žádost oboje strany a u přítomnosti jejich tuto v předu psanou dobrovolnou smlouvu ve všech klausulích k zápisu ratificirují.

Jenž se stalo na Opočně dne 29. Aprilli A 1738.

Fr. Jos. Vallprecht,

Hajtman.

Tato předešana suma vzela k straně Janovi Vrzakovi prodavajicimu patřiti bude700 kop grošů míšeňských. Toho dne při Actum zápisu položil kupujici Janovi Vrzakovy zavdavku 200 kop grošů.

Má tu – 500 kop grošu.

Neméně zajímavé zápisy bývají také o povolání, ale o tom si povíme až příště, v dalším vydání Bysterského zpravodaje.

Jaroslav Duška

Gratulace

V tomto období oslaví své významné životní jubileum mimo jiné také

paní Alena Hejzlarová

a

paní Věra Vašíčková

Přejeme pevné zdraví a hodně štěstí,
pohody a spokojenosti.



Pozvánky

Vánoční akce pro děti



V pátek 5. prosince večer bude děti v Bystrém navštěvovat skupinka v tradičním složení - **mikuláš**, anděl a nějací ti čerti (podle toho, jak si to děti zaslouží ☺).

Rodiče, máte-li o tuto návštěvu zájem, nahlaste se u **Jany Sozanské do konce listopadu** (nejlépe spolu s přihláškou na vánoční besídku).

telefon: 776 123 336

Každoroční **vánoční dětská besídka** s nadílkou tentokrát připadne **na sobotu 13. prosince od 15.30 hodin**. Srdečně zveme všechny děti i jejich rodiče a prarodiče na sál bysterské hospody.

Letos bychom rádi připravili program, který by se dal nazvat

DĚTI DĚTEM.

Umí Vaše dítě něco, čím by se mohlo pochlubit? Hraje na hudební nástroj, zpívá, umí básničku – třeba ze školky, tančí nebo je schopné secvičit s kamarády krátkou scénku? Fantazii se meze nekladou.

Pro všechny děti budou pod stromečkem připraveny vánoční balíčky. Na podrobnostech se domluvíte při přihlašování.

Nezapomeňte se nejpozději **do konce listopadu** nahlásit u **Jany Sozanské** (tel. 776 123 336).

Vstupné pro místní děti zůstává nezměněno – 50,- Kč, pro mimobysterské činí 150,-, protože bysterským dětem přispívá OÚ Bystré částkou 100,- Kč.

Jana Sozanská

Aerobic

Každý čtvrtek od 19:30 si můžete přijít zacvičit Aerobic do tělocvičny v bývalé škole.

Kulturní a společenské akce:

8. listopadu sobota	Posvícenská taneční zábava hostinec u Divočáka, začátek ve 20:00 hudba: Proradost
9. listopadu neděle	Fotbalový mač Začátek ve 14:00 na hřišti u roboty
15. listopadu sobota	Veřejná zabíjačka skladová hala, začátek od 13:00, posezení ve vyhřívaném stanu, občerstvení – ovárek, kroupy, prdelačka, teplé i studené nápoje
15. listopadu sobota	Poslední leč v sokolovně v Dobřanech, začátek ve 20:00 hudba: Trop, myslivecká kuchyně, bohatá tombola pořádá MS Kounov a MS Bystré - Dobřany
19. listopadu středa	Veřejné zasedání obecního zastupitelstva zasedací místnost OÚ, začátek ve 19:00
12. prosince pátek	Vánoční koncert X-tet pěvecký soubor z Rychnova n. K. pod vedením Dagmar Zemánkové v kostele sv. Bartoloměje, začátek v 18:00
13. prosince sobota	Vánoční besídka pro děti hostinec u Divočáka, začátek v 15:30
10. prosince středa	Veřejné zasedání obecního zastupitelstva Hostinec u Divočáka, začátek ve 19:00
10. ledna sobota	Výroční zasedání SDH hostinec u Divočáka
14. ledna středa	Veřejné zasedání obecního zastupitelstva zasedací místnost OÚ, začátek ve 19:00
17. ledna sobota	Myslivecký ples hostinec u Divočáka, začátek ve 20:00 hudba: Trop
7. února sobota	Hasičský bál hostinec u Divočáka, začátek ve 20:00 hudba: Trop
14. února sobota	Dětský maškarní bál hostinec u Divočáka

Vydala obec Bystré.
Vychází jako čtvrtletník, pro občany Bystrého zdarma.
Toto číslo vyšlo 7. listopadu 2008.
Autorem neoznačených příspěvků je redakce.

Vaše příspěvky, postřehy a náměty do dalšího zpravodaje
můžete odevzdávat na OÚ, u Drašnarů č. p. 112
nebo zaslat na internetovou adresu
monika.drasnarova@seznam.cz
do 20. ledna 2009.

»»»»»•«««««

